

Theolog, men Skolen befatter sig ikke med faa forte Bidskaber som Theologien. Jeg vilde derfor meget ønske, det høie Thing vilde vedtage Underændringsforslaget under Nr. 73.

Den høitagtede Minister har tillige udtalt den Tanke, at i samme Grad, man indskrænkede eller afskaffede Skoletilsynet, burde man gjøre det lettere at affætte upaalidelige Lærere. Jeg maa derimod paastaae, at netop en daglig Control er det bedste Middel for den flette Lærer til at sikkre ham i sin Stilling. Naar Præsten og to Mænd komme ibetmindste ugentlig i en sliq Lærers Skole og see, at han er der de befalede Dage og Timer og behandler de forefrevne Sag, saa vil dette netop bevirke, at, om end Udbyttet af hans Virksomhed er for Intet at regne, kan man dog ikke faae ham fjernet; thi han har beviislig formelt gjort sin Pligt. Giver man derimod Læreren frie Hænder og alene bedømmer ham efter Udbyttet af hans Virksomhed, saa vil man, hvis dette er utilfredsstillende, kunne fjerne ham fra Embedet uden Banfælsighed.

Paa den anden Side fortrædiger det idelige Tilsyn den niðjære Lærer, fordi Underviisningen derved hæmmes. Jeg kunde derfor ønske, at det hele Skoletilsyn blev overdraget Sogneraadet, der nok vil føre dette paa hensigtsmæssig Maade, forsaavidt det nu og da bør føres. Jeg nærer dette Ønske saa meget alvorligere, som det er uheldigt, at nogen anden Autoritet skal stilles mellem Skolen og Sogneraadet, hvilket jo blev Tilfældet, naar Præsten efter Udvalgets Forslag sattes i Spidsen for Skolecommissionen, uden at være valgt til Medlem af Sogneraadet: han var da en Autoritet ligeoversfor dette.

Madsen: Det fremgaaer saavel af den ærebe sidste Talers Bemærkninger som af de Bemærkninger, der fremkom fra det ærebe Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at de helst ville have Skolelæreren fri for alt Tilsyn, men jeg tvivler meget paa, at dette vil kunne gaae an. Jeg troer ikke, at der er Noget i Livet, der er værre at controlere end netop en Skoles Bestyrelse, og jeg veed af Erfaring, at, naar der er en daarlig Skolelærer, saa hører der Meget til for at faae Bugt

med ham, hvad enten det nu gaaer ud paa at staffe ham afveien eller at faae ham forbedret. Jeg troer desuden, at det ærebe Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds tog noget feil i sin Forklaring over Skolecommissionens Nettigheder og Pligter. Han udviklede, hvad der var Skolecommissionens Pligt, nemlig at den skulde besøge Skolen hver 14de Dag og veilede Lærerne osv. Jeg har ikke de forffjellige Love ved Haanden, men, saavidt jeg kan erindre, saa er der i Anordningen af 29de Juli 1814 paalagt visse Pligter for Præsten, visse Pligter for Skoleforstanderen og visse Pligter for Skolepatronen. Ligeledes staaer der, saavidt jeg erindrer, i Anordningen af 13de August 1841, at Sogneforstanderskabet skal udnævne Nogle af sin egen Midte til at være Skolepatroner og nogle til at være Skoleforstandere eller maastee det er i Loven af 22de Marts 1855. Det er i sidstnævnte Lov i alt Fald Tilfældet for Skolepatronens Vedkommende, siden Gudseieren ikke længer skal være Skolepatron. Jeg troer, at det ærebe Medlem ikke tilbørligt har taget Hensyn til dette Sidste, thi jeg har forstaaet det saaledes, at disse Skolepatroner og Skoleforstandere, som skulle udnævnes af Sogneforstanderskabet, netop have de Pligter og Nettigheder, som ere bestemte i Anordningen af 29de Juli 1814. Præstens Stilling er jo heller ikke bleven forandret ved de to sidstnævnte Love, og naar man her strides om, hvorledes hans Stilling skal være for Fremtiden, saa kan jeg virkelig ikke forstaae, hvorfor man reent vil udsthyde Præstens Tilsyn med Skoleunderviisningen og med Lærerne, thi noget Tilsyn maa der dog være, og jeg kan ikke finde mig betrygget ved, at dette Tilsyn alene overlades til Sogneforstanderskabet eller til to af dette udnævnte Mænd. Jeg synes ikke at man, saalænge man ikke faaer en almindelig Skolelov, for Diebliffet kan komme til Andet end det, der er foreslaaet af Udvalget, og jeg troer, at Forholdet efter det Forslag er fremstillet nogenlunde klart og tydeligt. Kun kunde jeg have ønsket, at der, dersom dette skulde være noget bedre, havde staaet, at det skulde være i Overeensstemmelse med Anordningen af 29de Juli 1814, at disse Mænd skulde føre dette Tilsyn. Det Forslag, der er